

DOMINIQUE PEILLEN. *Gauaz ibiltzen dana...* «Kuliska Sorta». Itxaropena Argitaldaria. Zarautz, 1967.

Bazen ordua 1964'an Domingo Agirre saria irabazi zuen nobela hau ikusteko. Nobeletan, gaiñera, oso hurri gabilta.

Polizi nobela da. Mugako prolemak eta heriotze bat ditu gai nagusizat. Aisa irakurtzen da. Paris'en jaio zen ziberotarren seme honek gipuzkeraz eman bai digu bere liburu hau. Labur eta bizi idatzia da; beharbada laburregi ere bai. Bertan ez da aspertzetik, baiña bai bein baiño geiagotan kostako zaigu gaiaren aria jarraitzea, bere kontraera hain laburkia baita.

Ikusten da Peillen'ek baduela dohainik aski nobelagintzarako. Ta euskal literatura horren premia handian dugu.

J. S. M.

A. EMILIANO BARANDIARAN. *Euskal-musikalari bikaiñak*. «Kuliska Sorta». Itxaropena Argitaldaria. Zarautz, 1967.

Liburu hau argitara eman eta egun gutxira hil zitzaigun bere egi-ilea. Eta ongi iduritzen zaigu liburuaren berriekin batean egillearena ere ematea.

Aita Emiliano karmeldarrak Julian Barandiaran zuen bere bataio izena. Gipuzkoako Eskriatzen jaioa zan 1904-ko epaillaren 9-an. Markiñan hil da 1967-ko abenduaren 13-an. 1921-etik asi ta «Euskal Esnalea»n ikusi ziran bere lehen euskerazko idazkiak.

Aita Emilianok musika zuen bere dohainetarik bereziena. Karmeldar etxeetan ikasitakoez gaiñera Montserrat, El Escorial, Madril eta Gazteiz'en egin zituen bere ikastaroak. Hortik zetorkion Maestro de Canto Gregoriano titulua. Baita ere erderazko liburu bat ere badu *Psallite Sapienter* (Compendio de Música) delakoa, 1956-an argitaratua. Eta, euskeraz, *Eresi Ikasbidea* du, Euskaltzaindiari emana, oraindik argitaratzeke dagona.

Musika-zale izateak eraman zuen lan hau osotzera. Denok ez dakit, baiña geienok zatika argitaratuak zituan «Karmel» aldizkarian, ta orain hemen ditugu zerbait obetuak, bere biografi lan haietatik hoberenak autaturik, Eslaba, Goikoetxea, Azkue, Ravel, Arregi, Otaño, A. Donosti, Guridi, Usandizaga, Iruarrizaga, Sarasate eta Gaya-

rre'ren biografia ta musika lanen berri labur baiña zeatzak emanaz. Aintzin-solasean dionez, aspaldi, Etxaideren *Amasei seme Euskalerriko*'k eman omen zion ideia, hark euskal idazleeri bezala berak euskal musikalarieri egitea. Hau ere bete beharrezkoa zen euskal literaturan. Batez ere gogoan izango badugu bere dohain hau, hain zuzen ere, gure herriaren dohainetarik berezienetarikoa bat dela. Horregaitik dio bere aintzin-solasean: «... ba-liteke gure Euskalerriko musika-arloa beste lurralde askotakoak baiño landuagoa ta gozatsuagoa izatea.»

Euskal-musikalari bikañak gandik aparte, euskeraz, beste liburu hauek ditu argitaratuak: *Andre Mari Euskalerriko mendietan* (Bilbao, 1952) eta *Andre Mari gaztediaren eskuetan* (Zarautz, 1954). Eta argitaratu gabeen artean gelditzen dira: *Andre Mari gaztediaren biotzetan* eta *Andre Mari Mirarietan*, Gar-Mar'en «Sugerencias» euskeraz (I Atala). Baita ere, itzuliak zituen San Juan de la Cruz'en *Cántico espiritual* (Gogo-abestia) eta *Llama de amor viva* (Maitasun-sugar bizia). Hoziez gaiñera, urteak zear bildutako Euskal-esakera sail ugari xamar bat ere utzi du. Aita Migel Mari Juaristi «Dundunzar» euskaltzale zintzoa jabe egingo ahal da lan hoiak ez galtzeko.

J. S. M.

AKOSTA eta MONTORO'tar JOSEBA. *Asarre bidetan*. Agirre'tar Lope'ren jokaldia azaltzen duan antzerkia. Murua'tar Erramun'ek euskeratuta. «Auñamendi Sorta», Auñamendi Argitaldaria. Donostia, 1967.

«Auñamendi Sorta»ren 52-garrena egiten duan liburu hau erderaz eta euskeraz dator. Jose Acosta Montoro'ren liburu honek *Peregrino de la ira* du jatorrizko izena. Itzulpenaren zeartasunetan ez gera sartuko, baiña bai esan genezake Gipuzkoako euskera samur batean ematen jakin duela Erramun Murua apez jaunak.

Literatura ugaria zabaldu duenetakoa dugu gure Lope Agirre'koa. Oraindik argitara berri da Sender'en *La aventura equinoccial de Lope de Aguirre* izeneko nobela. Antzerkian ere ez da lenengoa, ta seguru asko ezta hoberena ere. Madril-go Ediciones Escorial'ek eman zuen 1941'ean Gonzalo Torrente Ballester'en *Lope de Aguirre* (Crónica dramática de la historia americana), hiru ekitaldikoa; eta Elias Ameztaga'k argitaratu zuen Bilbon, urte gabe, *Yo, demonio* izenez beste